

Rakenteellinen sosiaalityö tekee vaikutuksen

SOSRAKE-osaamisverkosto-hankkeessa on ollut käynnissä neljäs kehittämisvaihe: rakenteellisella tiedolla vaikuttaminen. Syksyn aikana toteutettiin viestinnän ja vaikuttamisen valmennuskokonaisuus, jonka tilaisuudet kokosivat linjoille parhaimmillaan yli 100 sosiaalialan viestinnän kehittämisestä kiinnostunutta ammattilaista. Valmennuskokonaisuuden tallenteet ja muut materiaalit ovat osaamisverkoston jäsenten käytettävissä digitaalisella alustalla.

Valmennuskokonaisuuden lopputuleman voi tiivistää kolmeen teemaan: roolit, resurssit ja rohkeus. Yhteiskunnallisesti vaikuttavalla sosiaalialalla ammattilaisilla on uskallusta ja aikaa sekä esihenkilöiden ja johdon tuki viestinnälle. Viestintä on keskeinen osa rakenteellista sosiaalityötä ja tuloksekas viestintä on mahdollista, kun organisaatioissa on sovittu, mistä asioista viestitään, kenelle viestitään ja milloin. Viestintä vaatii myös aikaa, olipa kyseessä sosiaalisen raportoinnin tulosten levittäminen, asiakkaille ja yhteistyökumppaneille suunnattu some-kampanjointi tai hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä koskevat kannanotot.

Rakenteellisella tiedolla vaikuttaminen konkretisoituu suunnitteilla oleviin hyvinvointitiedolla vaikuttamisen tilaisuuksiin. Tilaisuudet järjestetään helmikuussa 2022 Pohjois-Savossa ja Etelä-Savossa. Tapahtumiin kutsutaan tulevat hyvinvointialueiden valtuustojen jäsenet, alueiden valmistelijat sekä muita keskeisiä toimijoita. Tavoitteena on, että hyvinvointialueilla hahmotetaan tietoperustan kehittämistarpeita ja mahdollisuuksia niin hyte-työssä kuin sote-palvelujen suunnittelussa ja toteutuksessa. Näkökulmana näissä tilaisuuksissa on erityisesti sosiaalihuollon tieto ja tietoa aukot. Tapahtumissa esitellään SOSRAKE-hankkeessa tuotettua tietoa erityisesti työikäisten sosiaalipalvelujen asiakkaiden palvelutarpeista, hyvinvoinnista ja palvelukokemuksista.

SOSRAKE-tiimi on viestinyt ahkerasti rakenteellisen sosiaalityön kehittämisestä muun muassa erilaisissa blogikirjoituksissa ja uutiskirjeissä. Valtakunnallista kehittämistyötä on toteutettu THL:n koordinoimassa verkostossa, jossa on työstyetty alkuvuodesta 2022 ilmestyvää rakenteellisen sosiaalityön teosta. Tiimiltä on tulossa kirjaan kolme artikkelia, joiden aiheina on rakenteellisen sosiaalityön edellyttämä osaaminen; rakenteellinen sosiaalityö, muutos ja vakaus sekä kehittäjäasiakastoiminnan merkitykset eri tasoilla.

Rakenteellisen sosiaalityön osaamista vahvistetaan monipuolisesti

Syksyn aikana Essoten alueella otettiin käyttöön sosiaalinen raportointi. Samaan aikaan käynnistyi rakenteellisen sosiaalityön työryhmän toiminta, jossa on edustus kaikista alueen kunnista. Työryhmässä käsitellään rakenteellisen työn tietoa ja välitetään sitä eteenpäin päätöksentekoon ja yhteistyökumppaneille.

Essoten alueella asiakastyön dokumenttien (muun muassa kuntouttavat työtoiminnan palautteet) analyysi ja tarkastelu osoitti, että tavoitteen asettamista on muutettava konkreettisemmaksi ja mitattavaksi. Toiminnasta annettavan palautteen tulisi tuoda näkyväksi asiakkaan kokemat vaikutukset omassa elämässään sekä hänen edistymisensä omissa tavoitteissaan. Palautteen keräämistä on kehitetty Mikkelin toimintakeskuksen kanssa ja kehittämisprosessin tueksi työntekijöille on järjestetty valmennusta tavoitteen asettamisesta.

Kainuussa kehittämisen keskiössä on viime aikoina ollut aikuissosiaalityötä koskevan hyvinvoinnin ja terveydenedistämisen (HYTE) työskentelyn oppaan valmistelu sekä erilaiset viestintäteot. HYTE-ops sisältää tietoa monitoimijaisesta orientaatiosta ja yhteistyöstä, hyvinvointijohtamisesta, tutkimustiedon käytöstä sekä kielellisesti ja kulttuurisesti vastuullisesta työstä. Rakenteellista sosiaalityötä tukevan ja edistävän viestinnän tueksi perustettiin puolestaan viestintätyöryhmän, joka vastaa viestinnän toteuttamisesta ja kannustaa sosiaalialan ammattilaisia viestintään.

Rakenteellisen sosiaalityön osaamista halutaan Kainuussa vahvistaa myös yhteisöreportteritoiminnan ja käytäntötutkimuksen valmennuksilla. Yhteisöreportterityö tullaan jatkossa sisällyttämään alueella kuntouttavaan työtoimintaan, joilla tuetaan henkilöiden työ- ja toimintakykyä. Käytäntötutkimusta on toteutettu Kainuussa jo sosiaalisen kuntoutuksen vaikuttavuustutkimuksessa ja aiheen valmennusten myötä halutaan lisätä tällaista tutkimusosaamista laajemmin.

Rakenteellisen sosiaalityön koulutusta kehittämässä

SOSRAKE-osaamisverkoston digitaalisella alustalla on jatkettu rakenteellisen sosiaalityön kuukausiteemoissa. Aiheista ovat olleet esillä vaikutus- ja vaikuttavuustieto, taloudellinen arviointi, sosiaalinen raportointi sekä viestintä ja vaikuttaminen. Vaikutus- ja vaikuttavuustiedon teemaan osallistuivat digialustalla myös Xamkin sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämisen ja johtamisen YAMK-opiskelijat. Lyhytkurssilla pohdittiin muun muassa, millaiselle vaikutustiedolle on tarvetta ja hahmoteltiin oman työn kannalta keskeistä vaikutus- ja vaikuttavuustietoa.

Syksyn aikana toteutettiin työikäisten sosiaalipalveluita koskevien asiakaskokemusten kerääminen Es-soten alueen tiedonkeruupilotissa, johon osallistui laaja joukko Xamkin sosionomiopiskelijoita. Tiedonkeruun kokemuksia ja saatuja aineistoja tullaan välittämään jatkossa myös alueen päätöksentekijöille muun muassa edellä mainituissa hyvinvointitiedolla johtamisen tilaisuuksissa.

Syksyn aikana suunniteltiin keväällä 2022 toteutettavaa rakenteellisen sosiaalityön koulutuspilottia. Suunnitteluun on saatu arvokasta osaamista Xamkin ja Diakin opettajien lisäksi KAMKin, Karelia-amk:n ja Savonia-amk:n sosiaali- ja terveysalan opettajilta. Koulutuskokonaisuudelle on määritelty tavoitteet, sisällöt ja toteutustapa. Pilotoinnin jälkeen opintokokonaisuus arvioidaan ja viimeistellään. Tekeillä on myös rakenteellisen sosiaalityön opas. Tavoitteena on, että jatkossa rakenteellisen sosiaalityön opinnot ovat kestäväällä tavalla osana opetustarjontaa ja rakenteellisen sosiaalityön opas niin käytännön työntekijöiden kuin opiskelijoidenkin tiedossa ja käytössä.